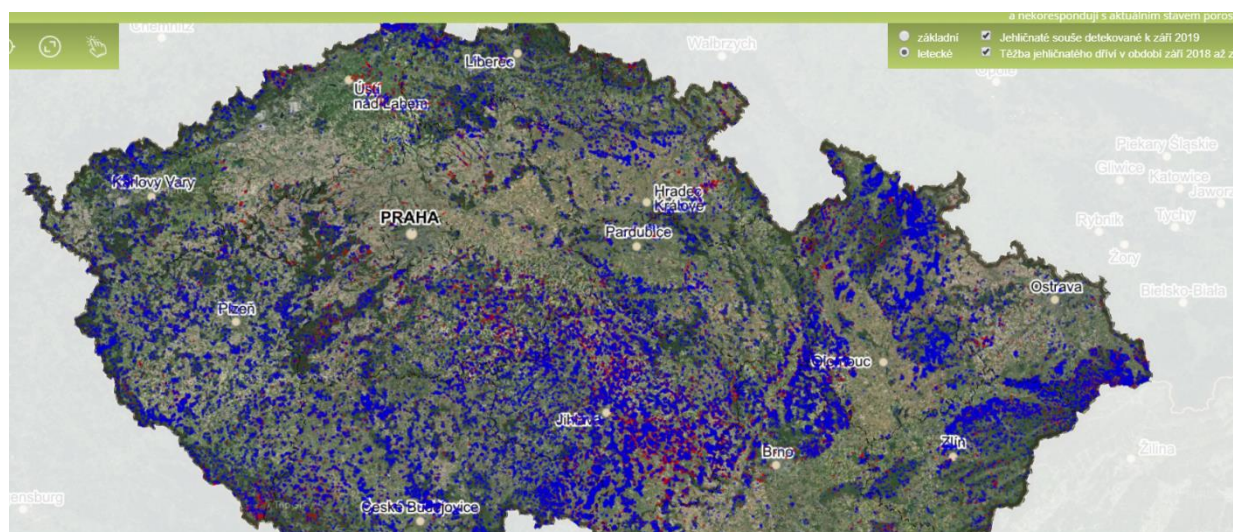


STŘEDNĚDOBÁ PROGNÓZA VÝVOJE LESNICKO-DŘEVAŘSKÉHO SEKTORU OD ROKU 2020

Situace lesnicko-dřevařského sektoru a zejména vlastníků lesů je zásadním způsobem ovlivněna dopady minulých suchých let a následnou kůrovcovou kalamitou. Stav, kdy objem porostů napadených kůrovci převyšuje celkové těžebně dopravní kapacity v ČR byl ještě před několika lety zcela nepředstavitelný. Je zřejmé, že dopady tohoto stavu se dotknou s různou intenzitou a v různém časovém horizontu téměř všech součástí lesnicko-dřevařského sektoru.

Pro stanovení objektivní prognózy vývoje napadení porostů nejsou k dispozici relevantní data, predikce vývoje počasí ani zkušenosti, z nichž by při prognóze bylo možné čerpat. Proto se členové CZECH FOREST think tank rozhodli koncipovat prognózu zejména jako souhrn informací, které mohou mít na budoucí vývoj podstatný vliv a upozornění na možné negativní dopady, ale i některé možné příležitosti.

Prezentovaná prognóza předpokládá další rozvoj kůrovcové kalamity na většině území, kdy hlavními důvody jsou: extrémní nárůst početnosti lýkožrouta smrkového v lesích a současná míra napadení porostů, deficit srážek oslabující porosty a kapacitní možnosti pro boj s kalamitou. Přesto je reálné ji v mnoha oblastech efektivně brzdit a vytvářet tak podmínky pro přirozené zmlazení, jehož nastartování může znamenat významnou úsporu při obnově porostů.



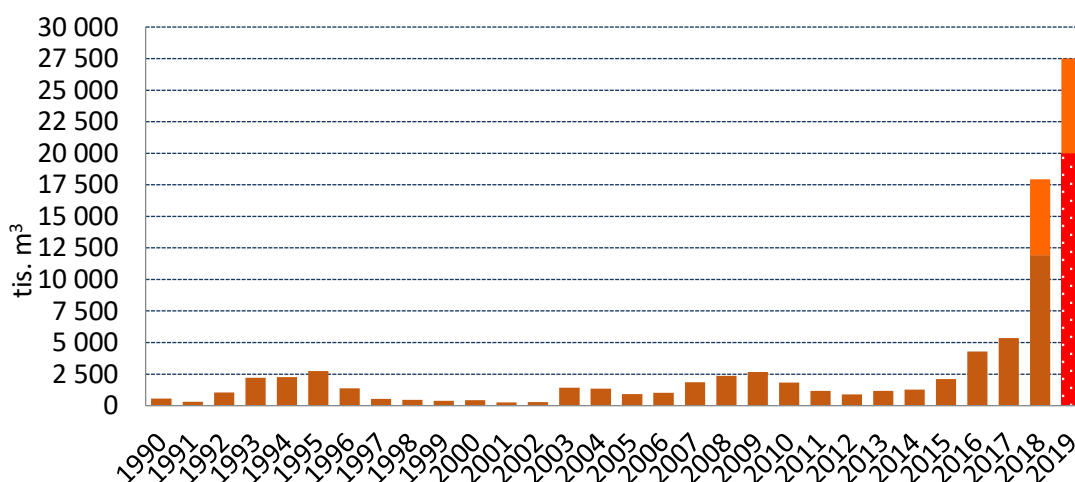
VSTUPNÍ INFORMACE PRO STANOVENÍ MOŽNÉHO VÝVOJE KŮROVCOVÉ KALAMITY NA ÚZEMÍ ČR

- ❖ **Historický vývoj napadení a těžeb** – od roku 2015 je zaznamenáno každoročně zhruba zdvojnásobení kůrovcových těžeb, od roku 2018 již kůrovcové těžby nekorespondují s objemem napadeného nezpracovaného dříví (odhad LOS 2018/2019: 6 mil. m³; 2019/2020 7,5 mil. m³ nezpracováno), celkový odhad napadeného dříví LOS pro rok 2019: 27,5 mil. m³.

Vzhledem k celoplošnému rozsahu napadení, vývoji patrném z Kůrovcové mapy nebo z důvodu ponechání porostů bez asanace v NP České Švýcarsko předpokládají členové CFTT za rok 2019 celkový objem napadených porostů v objemu přesahujícím 30 mil. m³.

Od roku 2015 bylo dle statistiky vytěženo více než 40 mil. m³ kůrovcem napadeného dříví. S velkou pravděpodobností bude tento objem vyšší, protože mnoho stromů napadených kůrovci bylo vykazováno jako souše.

Vývoj smrkových kůrovcových těžeb v Česku. Zdroj: LOS VÚLHM



Hnědá - Celkový objem vytěženého smrkového kůrovcového dříví od roku 1990

Červená - Předběžný odhad objemu kůrovcových těžeb v roce 2019

Oranžová - Odhad objemu nezpracovaného kůrovcového napadení v daném roce

- ❖ **Reálné kapacity** – těžební kapacity jsou od roku 2018 na maximu (26 mil. m³ celková těžba v ČR v roce 2018), naopak lze očekávat poptávku po těžbě a dopravě dříví z Německa a Rakouska. Míra napadení, velikost spravovaných oblastí a jejich personální zabezpečení většinou neumožňuje včasné vyhledání všech napadených stromů. Omezené jsou také asanační kapacity (v roce 2018 bylo asanováno podle dat LOS 20 % kůrovcového dříví).

- ❖ **Struktura vlastnictví** – téměř 20 % plochy lesů vlastní fyzické osoby (406 tis. vlastníků), z nichž 96 % vlastní lesy o výměře do 5 ha. Ekonomické podmínky vlastníků lesů, nedostatek kapacit a neinformovanost představují rizika a často i příčiny nedostatečných opatření proti šíření kalamity u významné části drobných vlastníků (odhad až 50 %). Předpoklady pro efektivní zpomalení jsou spíše ve vyšších nadmořských výškách, v kompaktních oblastech ve správě malého počtu vlastníků.
- ❖ **Opatření obecné povahy (OOP – rajonizace)** – dosavadní opatření obecné povahy nemají zásadní vliv na zpomalení kalamity, jedná se spíše o legalizaci stavu, který nastal šířením kalamity. V některých oblastech může možnost upuštění od obranných opatření vést k rychlejšímu šíření kalamity, začlenění do „červené zóny“ k rychlejší rezignaci. Problematické může být také určení sterilních kůrovcových souší, jejichž těžbu je možné odložit.
- ❖ **Míra napadení porostů** – při použití jednoduchého ale v mnoha kalamitních oblastech provozně potvrzeného výpočtu, že z jednoho neasanovaného stromu napadeného na počátku sezóny je na konci sezóny 10 nových napadených (při 2 rojeních) a odhadu 6 mil. m³ nezpracované hmoty a podílu asanace v roce 2018 ve výši 20 % kůrovcových těžeb by objem napadených porostů pravděpodobně mířil k 60 mil. m³ za rok 2019.
- ❖ **Vliv odbytu a ekonomiky** – reálné zpracovatelské kapacity jehličnatého dříví v ČR se pohybují kolem 11 mil. m³. Export do sousedních zemí je negativně ovlivněn rostoucí nabídkou jehličnatého dříví v celé střední Evropě. Zejména pro drobné vlastníky je často velmi obtížný prodej menších objemů dříví, což negativně ovlivňuje jejich motivaci k ochraně lesa.
- ❖ **Vliv počasí** – vláhový deficit přetrvává, jeho případné dorovnání může zvýšit obranyschopnost porostů, ale výzkumy ukazují několikaleté trvání návratu stromů do fyziologického optima po silných epizodách tepla. Mrazy v zimním období mají na mortalitu lýkožrouta smrkového zásadnější vliv až u teplot blízcím se -20°C, počasí roku 2019 bylo proti roku 2018 příznivější (pozdější začátek rojení a pouze 2 rojení, v některých oblastech více srážek), ovšem vláhový deficit a extrémní nárůst populace lýkožrouta smrkového od roku 2018, kdy proběhly na většině území kompletní 3 rojení, přetrvávají.

Odchylky územních teplot a srážek (2015-2019) od průměru za období 1981-2010. Zdroj: ČHMÚ

ČR- odchylky územních teplot od normálu 1981-2010 [°C]													
	Měsíc												Rok
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
2015	2,9	0,8	1,1	-0,1	-0,6	0,3	2,4	4	0,3	-0,3	2,8	4,6	1,5
2016	0,6	3,9	0,4	-0,2	0,4	1,4	0,8	-0,3	3	-0,7	-0,2	0,4	0,8
2017	-3,6	2	3	-1	0,8	2,4	0,7	1,5	-1	1,4	0,8	1,7	0,7
2018	3,8	-2,6	-2,1	4,8	3,2	1,7	2,3	3,3	1,7	1,9	1,4	2,1	1,7
2019	0,2	2,6	2,7	1,5	-2,3	4,9	1,0	1,6	0,5	1,4	2,7	2,8	1,6
Úhrn územních srážek v % normálu 1981-2010													
2015	120	32	100	71	71	73	41	84	55	121	151	40	78
2016	91	163	62	95	84	104	131	51	64	151	78	56	93
2017	75	63	88	183	64	87	102	85	116	188	100	76	100
2018	109	37	67	48	90	96	47	45	112	81	37	144	76
2019	145	82	100	60	132	67	65	96	107	100	87	76	92

Pozn.: Teplotní odchylky od dlouhodobého normálu za období 1961-1990, by byly vyšší, např. za rok 2019: + 2°C.

- ❖ **Příklad Vysočiny** – negativní faktory v kraji Vysočina v podobě vysokého zastoupení SM (66 %) a rozdrobené vlastnické struktury (nestátní vlastníci 60 %, průměrná velikost lesního nestátního majetku: 2,57 ha, 48 000 vlastníků lesních majetků, z toho je vlastníků s lesním majetkem do 1 ha cca 33 300) doprovázené nedostatkem srážek a nadprůměrnými teplotami zapříčinily extrémní rychlost rozvoje kalamity na Vysočině. První pozorování rozvoje kalamity bylo zaznamenáno v roce 2015, zásadní nárůst napadení v roce 2016 a v roce 2019 lze většinu SM lesů považovat za napadené nebo kriticky ohrožené (cca 70 mil. m³).
- ❖ **Zpomalení kalamity** – z provozních zkušeností znamená zpomalení kalamity nutnost vytěžit a asanovat 90 % napadených stromů v odpovídajícím období. Existuje již mnoho oblastí (odhad 30-40 % lesů), kde dosažení tohoto stavu není z kapacitních důvodů možné.
- ❖ **Dynamika – přírůsty** – do roku 2018 bylo možné považovat lesní hospodářství za udržitelné, protože byl i přes různé kalamitní epizody těžen menší objem, než který v lesích přirůstal (cca 25 mil. m³/rok). S přírůstem je třeba počítat i do budoucna, ale bude z významné části soustředěn do mladých a listnatých porostů. Na dodávky dříví a ekonomiku současných vlastníků lesů nebude mít zásadní pozitivní vliv.

PROGNÓZA PRO ROK 2020 A DALŠÍ OBDOBÍ

- ❖ **V roce 2020 bude pokračovat v nárůst napadení porostů, odhadovaný objem napadeného dříví činí 40-60 mil. m³.** Podle míry napadení z projektu kurovcovmapa.cz lze očekávat masivní rozvoj kalamity v Jihočeském kraji, v Ústeckém kraji v širokém okolí NP České Švýcarsko, jižní část Středočeského kraje, severu Vysočiny, Královehradeckém kraji. Rozvoj kalamity bude pokračovat i v dalších krajích, ale je obtížně predikovatelný.
- ❖ **S vysokou pravděpodobností bude nárůst napadení porostů pokračovat i v roce 2021 (pokud nedojde k extrémnímu výkyvu počasí nepříznivého pro kůrovce a příznivého pro dřeviny) a vzhledem k potenciálně ohroženému objemu porostů se zastoupením smrku (cca 450 mil. m³) je možné očekávat pokračování trendu a zdvojnásobování objemu napadených porostů na 80-120 mil. m³ v roce 2021.**
- ❖ **Po roce 2021 lze očekávat pokles napadení porostů zejména z důvodu plošného snížení zásoby smrku (kraje s největší hektarovou zásobou smrku již budou v postkalamitním stavu, v případě naplnění předešlého scénáře bude vytěženo nebo napadeno celkem cca 50 % zásoby SM). Lze očekávat postupný přesun kalamity do vyšších nadmořských výšek s menším deficitem vláhy a pomalejším vývojem kůrovců. Zde lze očekávat pomalejší rozvoj kalamity a vyšší šance na její zastavení nebo alespoň efektivní zpomalování.**
- ❖ **Dále bude trvat riziko šíření kalamity ve většině porostů se zastoupením SM (ohrožení cca ½ celkových zásob a plochy lesů).**
- ❖ **Boj s kalamitou může být silně ovlivněn nedostatkem financí na straně vlastníků lesů, ale také přístupem státu k boji s kalamitou. Za riziko lze označit i hypotetickou možnost rezignace na zpomalení kůrovcové kalamity v národních parcích.**



Poznámka ke grafu Kůrovcové těžby a napadení:

Dle informací uvedených výše vychází vizualizace „prognózy“ z několika zásadních údajů. Kromě trendů, byly zohledněny i geografická specifika v podobě výše zásob smrkových porostů v jednotlivých nadmořských výškách a krajích, aktuální rozsah napadení, časové rozložení šíření kůrovcové kalamity na Vysočině, kapacitní a zpracovatelské možnosti nebo vývoj teplot, srážek a populace lýkožrouta smrkového. Uvedený graf není výsledkem matematicko-statistického algoritmu, ale výstupem odborné diskuze členů CZECH FOREST think tank nad dostupnými daty. Je mnoho faktorů, které mohou budoucí vývoj pozitivně i negativně ovlivnit. S tímto vědomím je také graf zveřejněn.

	Krátkodobá prognóza	Dlouhodobá prognóza
Rozvoj kůrovcové kalamity a dopady sucha	<ul style="list-style-type: none"> - kůrovcová kalamita bude pokračovat, objem napadeného dříví jsou těžko předpověditelné - odhad na základě dostupných informací: 40-60 mil.m³ napadených porostů v roce 2020 a 80-120 mil. m³ v roce 2021 - sucho je komplexní problém české krajiny, kdy způsob zemědělského hospodaření ovlivňuje i lesy (vzdušná vlhkost), deficit téměř ročního úhrnu srážek přetrvává - rozvoj kůrovcové kalamity již zastavit nelze aktuálně dostupnými nástroji zcela zastavit, je možné jej brzdit, ale ne na celém území - ohrožena je prakticky veškerá zásoba smrku - nelze očekávat skokový nárůst kapacit pro těžbu a asanaci - středoevropský problém – hrozí přesuny kapacit do ekonomicky silnějších zemí s obdobnými problémy - rostoucí teploty zvyšují riziko vzniku 3. generace lýkožrouta smrkového jako v roce 2018 	<ul style="list-style-type: none"> - možné dopady GZK a sucha na ostatní dřeviny - nutný výzkum - podpora adaptace na GZK - násobky výparu na zemědělské půdě ale i kalamitních holinách jsou rizikem pro celou krajinu - ovlivnění krajiny výparem z kalamitních ploch - lze očekávat častější výkyvy počasí a větší četnost kalamit - zpomalování kalamity je nutným nástrojem pro zlepšení možností přirozené obnovy - adaptace na přírodní podmínky je třeba chápat jako součást lesnické profese - zvýšení teplot + CO₂ = zvýšení přírůstu zejména u mladších porostů (v případě dostatečných srážek) - riziko nových nebo doposud latentních škůdců a chorob i u dalších dřevin - lesy a lesnictví nezaniknou, přizpůsobí se nové situaci

<p>Školkařství a obnova lesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - potřeba RM poroste (zejména urychlená obnova rozsáhlých kalamitních ploch) - riziko mineralizace a degradace půd na kalamitních plochách - nejistota, zda budou mít vlastníci finanční prostředky na obnovu a ochranu porostů - negativní dopady sucha na kvalitu a kvantitu osiv (DB, BK) - nutnost změny termínů zalesňování = přesun většího objemu na období podzimu a zimy - zavedení mechanizované výsadby jako reakce na nedostatek pracovníků - navýšení poptávky po krytokořenném sadebním materiálu = prodloužení období pro výsadbu - využití sítí spíše jen doplňkově (výsledky nejisté), prioritně by mělo osivo sloužit k pěstování sazenic (pro sítí) - použít osivo jen v případě přebytků) - zatím je produkce 120 mil. ks sazenic, odhadované maximum 200 mil. ks, větší množství není za současných podmínek reálné zalesnit 	<ul style="list-style-type: none"> - riziko legislativního omezení umělé obnovy v lesích - pokles umělé obnovy i s ohledem na ekonomickou situaci vlastníků lesů - potřeba sazenic bude významně ovlivněna stavy zvěře - čekání na přirozenou obnovu na rozsáhlých kalamitních plochách přináší riziko mineralizace organické hmoty tzn. zásadní zhoršení hydrické funkce (zadržování vody) a obsahu živin v půdě - přirozená obnova limitována škodami zvěří - rostoucí potřeba přesné specifikace parametrů a vlastností sadebního materiálu pěstovaného pro konkrétní podmínky - riziko budoucnosti školkařských provozů po odeznění kalamity (změna produkce) - riziko nepromyšlených změn v přenosech RM - nutnost vyššího využití možností přirozené obnovy - nedostatek zalesňovacích kapacit kvůli přesunu do těžby a přesunu do států s vyšším ohodnocení práce (DE, AUT, FRA)
---	--	--

- | | | |
|--|--|--|
| | <ul style="list-style-type: none">- perspektiva spíše v komplexním službovém pojetí obnovy lesů- snížení počtu sazenic na plochu je limitováno škodami zvěří a zvyšujícím se procentem nezdarů- financování obnovy – je nutná finanční pomoc státu | |
|--|--|--|

<p>Pěstování lesa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odložení výchovných zásahů (riziko opožděných zásahů a rozvratů porostů) - nutnost rekonstrukce porostů, kde dojde vlivem absence zásahů k plošným poškozením - nedostatečné znalosti postupů dvoufázové obnovy, přináší chyby, které ovlivní další používání tohoto způsobu obnovy - deficit odbornosti ve vztahu novým postupům pěstování (např. ve výchově směsí dřevin) - diskuze nad vyšším využitím introdukovaných dřevin (pozitivní příklad douglaska, ale riziko škůdců i u introdukovaných dřevin) - možný přechod k přírodě bližším formám hospodaření a část lesů s prioritou produkce (plantáže) - změny tvaru lesa - maximalizace využití přirozené obnovy - smrk – postupné snižování jeho zastoupení (20-30 %), - pěstování SM 5 LVS a výše - SM bude sám nalétávat do porostů (možné zvýšení podílu) 	<ul style="list-style-type: none"> - příležitost pro změny (nové koncepty přístupu k lesům) - nutnost nastartování výchovných zásahů - podpora - pěstování druhově a pokud možno i věkově diverzifikovaných lesů - obtížná predikce GKZ a ovlivnění ideologiemi a VaV
------------------------------	--	--

- | | | |
|--|--|--|
| | <ul style="list-style-type: none">- větší důraz na půdu a její degradaci- osvěta, informovanost | |
|--|--|--|

<p>Těžba a doprava dříví (práce v lesích)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - významná změna struktury těžeb (dominance nahodilých těžeb) - souše - hledání nástrojů pro jejich zpracování, využití - nutnost těžby rizikových souší (zvýšené náklady u komunikací, intravilánu) - riziko, že vlastník nepokryje náklady na těžbu a dopravu z tržeb za dříví – omezení poptávky - přetahování kapacit do zahraničí - zvýšení rizika požárů v suchých porostech - drcení a štěpkování s ponecháním hmoty v lesích - mechanizované zalesňování 	<ul style="list-style-type: none"> - změna struktury těžeb směrem k výchově - nárůst poptávky po „malých“ technologiích - nárůst poptávky po motomauálních profesích z důvodu druhové a věkové pestrosti porostů - s úbytkem SM bude hmota rozložena zejména v předmýtních listnatých porostech - perspektiva v sofistikovaných technologiích - nedostatek pracovníků ochotných a schopných manuální práce - hustší lesní dopravní síť pro lepší obsluhu pestrých porostů - riziko nedostatku práce pro dnešní mýtní harv. technologie - možnost oddělení těžby a dopravy dříví od činností v LH (sezónnost) - s nárůstem počtu hlavních dřevin – vznik manipulačních skladů, podpora regionálních zpracovatelů - vznik mokrých skladů – lepší pozice vlastníka na trhu - z dlouhodobého pohledu by cena neměla klesat pod náklady na těžbu, aby byly zaručeny dodávky - přesun personálu k obnově lesů
--	--	---

	Krátkodobá prognóza	Dlouhodobá prognóza
Ekonomická situace vlastníků lesů	<ul style="list-style-type: none"> - výše rezerv je zásadní pro zvládnutí situace - riziko insolvenčí a prodejů lesních majetků - snížené možnosti úvěrování lesních majetků - riziko propuštění zaměstnanců (odliv lidí z LH) - riziko nedostatečného odměňování v LH a ztráty zájmu o práci v LH 	<ul style="list-style-type: none"> - nutná pomoc vlastníků lesům (obce, stát...) - snaha o diverzifikaci příjmů vlastníků lesů - hledání nových zdrojů financování (platby za ekosystémové funkce, společenské akce, sběr hub, vstup do vybraných oblastí) - riziko závislosti na státních dotacích - snížení budoucích objemů těžby nemusí být dostatečně kompenzováno očekávatelným nárůstem cen dříví - příklon k lokálnímu energetickému využívání dendromasy - v případě příznivých ekonomických podmínek nutnost tvorby rezerv

	Krátkodobá prognóza	Dlouhodobá prognóza
Ekosystémové funkce lesů	<ul style="list-style-type: none"> - ztráta financování ekosystémových a mimoprodukčních funkcí - riziko střetu ve financování se zemědělci (EFD) - fixace CO₂ jako jedna z možností kvantifikace platby za ekosystémové funkce - zjednodušení dotačních titulů – jednotná sazba - kvantifikace a ocenění ekosystémových funkcí lesa - nutnost obhájit způsob ocenění ekosystémových funkcí - společenské zadání –definováno městskou populací směrem k rekreaci a ekologickým funkcím - velkoplošné kalamitní plochy – lokální změny klimatu a hydrologických funkcí 	<ul style="list-style-type: none"> - možnost oddělení produkčních lesů a lesů s převahou ekologických funkcí - strategie na úrovni EU - platby za ekosystémové služby (nové dotační tituly) - perspektiva oběhové ekonomiky, bioekonomiky - riziko potlačení produkčních funkcí legislativními změnami - lokální změny klimatu mohou znamenat nárůst rizika povodní ale také nárůst cen vody
Zpracování dříví a trh s dřívím	<ul style="list-style-type: none"> - změna struktury dodávek dříví - snížení dostupnosti a objemů - hledání řešení zpracování souší 	<ul style="list-style-type: none"> - pokles těžeb jehličnatého dříví - nutnost nových technologií a nových výrobků - nejasné možnosti energetického využívání dříví - riziko přesunu kapacit

	Krátkodobá prognóza	Dlouhodobá prognóza
Lesnická infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> - devastace lesní dopravní sítě zvýšeným provozem - absence možnosti financování a oprav lesnické infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> - nutnost hledat ekonomicky méně náročná řešení oprav a budování cest v lesích - rozvoj cestní sítě pro větší diverzitu hospodaření
Věda a výzkum	<ul style="list-style-type: none"> - příležitost pro rychlý aplikovaný výzkum - ekonomická příležitost pro VaV – možnost vzniku dalších subjektů VaV 	<ul style="list-style-type: none"> - nutnost sladit časovou i obsahovou formu výzkumu s provozními potřebami - výstupy by měly korespondovat s legislativou nebo současně navrhopvat její změny - příležitost pro podporu menších subjektů aplikovaného lesnického výzkumu

	Krátkodobá prognóza	Dlouhodobá prognóza
Hospodářská úprava lesů	<ul style="list-style-type: none"> - nové metody pro aktuální informace o lesích – orientace na DPZ - zpřesňování informací z DPZ - jasná charakteristiky trendů a vývoje - dáno zadáním MZe na míře regulace (politické rozhodnutí) - plošné umožnění snížení obmýtí (minimálně u SM a BO) - zvážit dobrovolnost LHP, LHO u nestátních lesníků 	<ul style="list-style-type: none"> - dilema v hospodářské úpravě lesů – les věkových tříd – parametrizace umožňuje kontrolu a předávání informací - parametry bohatě strukturovaného lesa jsou náročněji zjištělné - změna standardů – propojení obou metod není možné, musí vzniknout 2 informační standardy - rozvolnění pravidel je žádoucím trendem, ale nese individuální riziko zneužití vlastníkem lesa i úředníkem - státní strategie pro lesnicko-dřevařský sektor musí reagovat na aktuální vývoj
Ochrana lesa	<ul style="list-style-type: none"> - absence jasných aktuálních doporučení v oblasti ochrany lesa může znamenat rozvoj kalamity i doposud minimálně zasažených oblastech - riziko plošné rezignace na boj s kůrovcem v národních parcích mající za následek rozvoj kalamity v okolí 	<ul style="list-style-type: none"> - riziko nových škůdců a chorob - riziko lesních požárů (suché porosty, nedostatek srážek, rostoucí teploty) - nedostatečná komunikace s vlastníky lesů

	Krátkodobá prognóza	Dlouhodobá prognóza
Legislativa a státní správa lesů	<ul style="list-style-type: none"> - v důsledku dopadů kůrovcové kalamity mohou nastat situace, kdy vlastník nebude schopen postupovat podle zákona (novelizace, OOP) - odbornost, aktivita, počet pracovníků SSL může být v některých případech limitem zpomalení kalamity - nejpřísnější lesní zákon v Evropě nezabránil rozvoji kalamity, na místě je zvažování liberalizace - nedostatečná informovanost OLH o aktuálních postupech, metodách - OLH musí obsahovat systém celoživotního vzdělávání, aby se nové poznatky dostávaly do provozu - možnost volby státem hrazeného OLH pro drobné vlastníky ze seznamu OLH z důvodu selhání současného systému výběru OLH 	<ul style="list-style-type: none"> - liberalizace legislativy - přísnější přístup ke státním lesům lze řešit vnitropodnikovými směrnici -